

**Suullisesti vastattava kysymys O-000017/2020
komissiolle**

työjärjestyksen 136 artikla

Kati Piri, Tanja Fajon, Tonino Picula, Andreas Schieder
S&D-ryhmän puolesta

Aihe: Unkarin puuttuminen tiedotusvälineiden toimintaan Sloveniassa ja Pohjois-Makedoniassa

Slovenian verkkoportaali Necenzurirano julkaisi äskettäin yksityiskohtaisia tietoja poliittisesta tiedusteluoperaatiosta ja vahvisti väitteet, jotka oli esitetty Pohjois-Makedonian TV Nova -televisiokanavalla 8. toukokuuta 2018 julkaistussa dokumenttiohjelmassa ”Orban toimii säästääkseen Gruevskin kaiuttimet”. Unkarin johto toteutti slovenialaisten pankkien ja avustajien kanssa kansainvälisen operaation, jonka avulla kerättiin poliittista tietoa ja tuettiin tiedotusvälineitä, joilla on yhteyksiä pohjoismakedonialaiseen oppositiopuolueeseen VMRO-DPMNE. Operaation tavoitteena on kumota pääministeri Zaevin hallitus 12. huhtikuuta 2020 pidettävissä vaaleissa ja lakkauttaa Prespan sopimus. Operaatiossa olivat keskeisessä osassa useiden unkarilaisten tiedotusvälineiden omistajat, joilla on läheiset suhteet Janez Janšan Slovenian demokraattiseen puolueeseen (SDS). Nämä tiedotusvälineet saavat rahoitusta pääministeri Orbanin lähipiirin yrityksiltä. Necenzurirano sai tietoja, jotka osoittivat, että ainakin kolme yritystä, joilla oli läheiset siteet Fidesziin, maksoi eräässä vaiheessa toimintaansa elokuussa 2018 neljä miljoonaa euroa, josta 1,5 miljoonaa euroa jäi Sloveniaan ja 2,5 miljoonaa euroa siirrettiin Pohjois-Makedoniaan. Slovenian journalistiliitto totesi, että yrityksissä horjuttaa Pohjois-Makedonian hallitusta ja hyökkäysten voimakkuudessa on menty niin pitkälle, että niistä on tullut uhka tiedotusvälineiden vapaudelle ja demokratialle.

1. Miten komissio voi varmistaa, että jäsenvaltiot eivät puutu ehdokasmaiden ja muiden jäsenvaltioiden demokraattisiin prosesseihin, ja miten se voi estää vastaavanlaisen puuttumisen tulevaisuudessa?
2. Onko komissio pyytänyt tai aikooko se pyytää EU:n edustustoa Skopjessa/komission edustustoa Ljubljanassa tutkimaan asiaa, ja julkistetaanko nämä havainnot?
3. Aikooko komissio ryhtyä tarvittaviin toimiin velvoittaakseen Googlen, Facebookin ja muut teknologia-alan jättiläiset ilmoittamaan, mikä oikeushenkilö maksoi sisällöstä ja mainonnasta ja on vastuussa valeuutisten levittämisestä (kuten se teki Cambridge Analytica -tapauksessa)?
4. Aikooko komissio kysyä Unkarin hallitukselta, onko se puuttunut ehdokasvaltion ja jäsenvaltion demokraattisiin prosesseihin?
5. Mikä on komission arvio näiden tapahtumien vaikutuksesta tiedotusvälineiden vapauteen Pohjois-Makedoniassa ja Sloveniassa?

Jätetty: 21/02/2020

Määräaika: 22/05/2020